

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	6
Henkilögalleria	19

Osa 1 とうきょうに とうちやく Tookyoo ni toochaku 20

Saapuminen Tokioon

1 こんにちは Konnichiwa Päivää 21

Pieni tietonurkka <i>Kohteliaisuus</i>	
Päädialogi	22
門 Tervehtiminen ja esittelytilanteet	24
門 Ammatteja, maita, kansalaisuuksia ja kieliä	28
Kielioppirakenteet	30
• Väitelause (joku/jokin on jotakin): wa – desu	
• Täsmentäminen: partikkeli no	
Harjoitukset	33
Kanjimerkeistä 山、田、中	38

2 ようこそ Yookoso Tervetuloa 39

Pieni tietonurkka <i>Lahjojen antaminen</i>	
Päädialogi	40
門 Esineitä, henkilöitä ja paikkoja	42
Kielioppirakenteet	43
• Omistaja/alkuperä: partikkeli no	
• Ja-sana luetteloissa: partikkeli to	
• Osoittaminen: kore/sore/are, koko/soko/asoko	
• Kysymys sanat: nan, dare, dare no, doko, doko no	
Harjoitukset	48
Kanjimerkeistä 木、林、森	54

3 おちやをください O-cha o kudasai Ottaisin vihreää teetä 55

Pieni tietonurkka <i>Monipuolinen Tokio</i>	
Päädialogi	56
門 Lukusanat (0–99) ja laskupäätteet	58
門 Kysymys sanat: nan-nin/-mai/-bon/-sai, ikutsu	59
Kielioppirakenteet	60
• Suora objekti: partikkeli o	
• Myös-sana: partikkeli mo	
• Määränpää: partikkeli made	
• Osoittaminen: kono/sono/ano + substantiivi	
Harjoitukset	62
Kanjimerkeistä 一、二、三、四、五、六、七、八、九、十	66

4 きっさてんで Kissaten de Kahvilassa 67

Pieni tietonurkka <i>Japanin kahvilakulttuuri</i>	
Päädialogi	68
門 Lukusanat (100–99 999) ja suuret lukusanat	71
門 Ostokset, tilaukset ja japanilaiset rahat	73
Kielioppirakenteet	75
• Hinnan kysyminen: kysymyssana ikura	
• Vai-kysymys: partikkelit -ka -ka	
• Lauseen lopun partikkelit: ne ja yo	
Harjoitukset	77
Kanjimerkeistä 百、千、万、円	81

Osa 2 とうきょうで Tookyoo de Tokiossa 82

5 いま、なんじですか Ima nanji desu ka Mitä kello on nyt? 83

Pieni tietonurkka <i>Liikkuminen Japanissa</i>	
Päädialogi	84
門 Kellonajat ja kysymyssanat: nan-ji ja nan-pun	86
門 Erilaisia paikkoja	88
Kielioppirakenteet	89
• Liikkumisen verbit: kimasu, ikimasu, kaerimasu	
• Määränpää: partikkelit ni ja e	
• Ajanilmaisuja: tarkkoja ja suhteellisia	
• Ajankohdan kysyminen: itsu	
Harjoitukset	93
Kanjimerkeistä 行、来、帰	96

6 いま、どこですか Ima doko desu ka Missä olet nyt? 97

Pieni tietonurkka <i>Japanin kielen puhetyylit</i>	
Päädialogi	98
門 Viikonpäivät ja kysymyssana: nan-yoobi	101
門 Ajanilmaisuja	102
門 Tapahtumia, kulkuvälineitä sekä perheenjäseniä	102
門 Kieli ja sukupuoli: persoonapronomit	104
Kielioppirakenteet	105
• Seura: partikkeli to , kysymys: dare to	
• Henkilömäärä: partikkeli de , kysymys: nan-nin de	
• Väline: partikkeli de , kysymys: nani de	
Harjoitukset	107
Kanjimerkeistä 月、火、水、木、金、土、日	110

7 はなみ Hanami Kirsikankukkahuhla 111

Pieni tietonurkka <i>Hanami</i>	
Päädialogi	112
門 Vuodet, kuukaudet ja päivämäärät	115
門 Toistuvat ajanmääreet: etuliite mai + ajan sana	118
Kielioppirakenteet	118
• Verbin kohtelias muoto: toimintaverbejä	
• Tekemisen kohde: partikkeli o	
• Tekopaikka: partikkeli de	
• Jostakin johonkin: partikkelit kara ja made	
• Aukioloajat ja kestot: partikkelit kara ja made	
Harjoitukset	123
Kanjimerkeistä 年、月、日	126

8 かいもの Kaimono Ostoksilla 127

Pieni tietonurkka <i>Asiakaspalvelu</i>	
Päädialogi	128
門 Adjektiiveja, värejä, kokoja ja vaatteita	131
門 Ostosfraaseja ja tilauksen tekeminen	133
Kielioppirakenteet	134
• Asioiden kuvaileminen: adjektiivityypit	
• Kysymyssanat: donna, doo, dore, dono,	
• Konjunktiot joten ja mutta : kara ja ga/keredomo	
• Ehdottaminen ja kutsuminen: verbi + -masen ka	
Harjoitukset	138
Kanjimerkeistä 人、子、女、男	141

Osa 3 きょうとで Kyooto de Kiotossa 142

9 きょうとかんこう Kyooto kankoo 143

Tutustuminen Kioton nähtävyyksiin

Pieni tietonurkka <i>Matkalla Kiotossa</i>	
Päädialogi	144
門 Kauppakatu ja juna-asema	147
門 Suuntia ja sijainteja kaupungilla	148
Kielioppirakenteet	150
• Sijainti ja olemassaolo: verbit imasu ja arimasu	
• Joku/jokin on jossain: -wa -ni arimasu/imasu	
• Sijainti: partikkeli ni	
Harjoitukset	153
Kanjimerkeistä 入、出、口、東、西、南、北	157

10 きょうとのりよかんで Kyooto no ryokan de 158

Majatalossa Kiotossa

Pieni tietonurkka <i>Ryokan – japanilainen majatalo</i>	
Päädialogi	159
門 Länsimainen ja japanilaistyylinen sisustus	162
門 Tarkkoja sijainteja	163
門 Määrän ilmaisuja: takusan, sukoshi, amari jne.	163
Kielioppirakenteet	164
• Jossain on joku/jotakin: -ni -ga arimasu/imasu	
• Puheenaiheeksi nostaminen: partikkeli wa	
• <i>Sekä – että / ei – eikä</i> : partikkelit mo – mo	
• Subjektin partikkeli ga vai teemapartikkeli wa	
Harjoitukset	167
Kanjimerkeistä 上、下、中、手、国	173

11 きょうとのいざかやかで Kyooto no izakaya de 174

Izakayassa Kiotossa

Pieni tietonurkka <i>Ruoka- ja ravintolakulttuuri</i>	
Päädialogi	175
門 Rakennusten kerrokset	178
門 Tuominen ja vieminen sekä saattaa/mennä vastaan	179
門 Toistuvuuden ilmaisuja: itsumo, tokidoki, zenzen jne.	179
Kielioppirakenteet	180
• Epäsuora objekti: partikkeli ni	
• Mennä tekemään jotakin: verbi + ni ikimasu	
• Partikkelin o poisjättäminen	
• Tapahtumapaikka: partikkeli de	
Harjoitukset	183
Kanjimerkeistä 私、友、母、父	189

Osa 4 またとうきょうで Mata Tookyoo de Taas Tokiossa 190

12 京都はどうでしたか Kyooto wa doo deshita ka 191

Minkälaista Kiotossa oli?

Pieni tietonurkka <i>Vuodenajat ja läheinen suhde luontoon</i>	
Päädialogi	192
門 Erilaisia ominaisuuksia	195
門 Intensiiteettisanat totemo, sugoku, chotto jne.	195
門 Neljä vuodenaikaa	196

Kielioppirakenteet	197
• Adjektiivilausekkeet ja taiputus	
• Partikkelit wa ja mo muiden partikkelien yhteydessä	
• Ja-sanat luetteloissa: partikkelit to ja ya	

Harjoitukset	203
Kanjimerkeistä 安、大、新、静、元気	210

13 ロックコンサートで Rokkukonsaato de 211

Rock-konsertissa

Pieni tietonurkka <i>Japanilainen populaarikulttuuri</i>	
Päädialogi	212
門 Harrastuksia ja mielenkiinnon kohteita	215
門 Valinta ja mielipide	216
Kielioppirakenteet	217
• Pitää jostakin / inhota jotakin: suki/kirai desu	
• Olla hyvä/huono jossakin: joozu/heta desu	
• Jollakin on jokin ominaisuus: -wa -ga adjektiivi desu	
• Haluta tehdä jotakin: verbivartalo -tai desu	
• Joku, jotakin, jossakin: kysymyssana + partikkeli ka	
Harjoitukset	222
Kanjimerkeistä 女 + 子 > 好	227

Osa 5 さよならパーティー Sayonara paatii Läksäisjuhlat 228

14 パーティーのじゅんぴ Paatii no junbi 229

Juhlavalmisteluja

Pieni tietonurkka <i>Käytöstavat liikennevälineissä</i>	
Päädialogi	230
門 Ajanjaksot ja ajan kestot	233
門 Tien opastaminen	234
門 Arkielämän verbejä	235
Kielioppirakenteet	236
• Verbiryhmät ja verbien te -muoto	
• Kohtelias pyyntö tai käsky: verbin te -muoto + kudasai	
• Lauseiden yhdistäminen te -muodolla	
• Avun tarjoaminen: verbivartalo -mashooka	
Harjoitukset	241
Kanjimerkeistä 時、間、分、何	247

15 さよならパーティー Sayonara paatii Läksäiset 248

Pieni tietonurkka <i>Vierailu japanilaisessa kodissa</i>	
Päädialogi	249
門 Sääilmaisut ja pukeutuminen	253
門 Työskentelyn verbejä	255
門 Tietää ja ymmärtää: wakaru ja shiru	256
Kielioppirakenteet	257
• Parhaillaan tapahtuva: verbin te -muoto + imasu	
• Toiminnan tulos: verbin te -muoto + imasu	
• Yhä jatkuva tekeminen: verbin te -muoto + imasu	
• Jo / ei vielä: moo + verbi -mashita / mada + verbi -te imasen	
Harjoitukset	260
Kanjimerkeistä 雨、雪、雲、雷、音	266
Kanamerkkien luku- ja kirjoitusharjoituksia	267
Verbitaulukot	286
Kuvalähteet	288

とうきょうに とうちやく

Tookyo ni toochaku
Saapuminen Tokioon

KAPPALE 1

Konnichiwa

Tässä kappaleessa:

- Tervehtiminen
- Omasta itsestä kertominen ja toiselta kysyminen: nimi, kansallisuus, kieli ja ammatti
- Toisten henkilöiden esitteleminen

Kohteliaisuus

Japanilaisessa kulttuurissa toisten ihmisten huomioiminen on tärkeää, joten sekä oma käyttäytyminen että muiden tarpeet on huomioitava eri tilanteissa. Tervehdyksillä on merkittävä rooli vuorovaikutuksen sävyn luomisessa. Tervehdyksiä käytetään eri muodoissa, jotka perustuvat osapuolten väliseen suhteeseen, ikään ja sosiaaliseen asemaan, ja niistä on olemassa muodollisia ja epämuodollisia variaatioita. Kohteliaisuus on avainasemassa, ja sosiaalinen harmonia pyritään säilyttämään mm. tilannekohtaisilla kiitollisuuden ja anteeksipyyntöjen fraaseilla, joissa tulee huomioida sopiva kohteliaisuuden taso.

1 こんにちは

Konnichiwa Päivää

Mikko Salonen perheineen astuu ulos koneesta Naritan kentällä, kun hän huomaa, että koneessa oli myös hänen vanha tuttavansa Keeko Yamada Suomen suurlähetystöstä Tokiossa.

- 1 やまだ けいこ Päivää... こんにちは。
- 2 ミッコ ああ、やまださん。こんにちは。
- 3 やまだ けいこ サロネンさん、ひさしぶりですね。
- 4 ミッコ ほんとうに ひさしぶりですね。

Yamada Keeko Päivää... Konnichiwa
Mikko Aa, Yamada-san. Konnichiwa.
Yamada Keeko Saronen-san, hisashiburi desu ne.
Mikko Hontoo ni hisashiburi desu ne.

Tookyoo ni toochaku	とうきょうに	とうちやく	saapuminen Tokioon
konnichiwa	こんにちは		päivää
Yamada	やまだ		sukunimi
Keeko	けいこ		naisen etunimi
aa	ああ		kas vain
Yamada-san	やまださん		herra, rouva, neiti Yamada
-san	-さん		herra, rouva, neiti (puhuteltaessa)
hisashiburi	ひさしぶり		pitkästä aikaa (tavattaessa)
desu	です		joku on jotakin
ne	ね		onpa (tässä: pitkästä aikaa) (lauseenlop. part.)
hontoo ni	ほんとうに		todella, totisesti

Yamadan seurueeseen kuuluu myös hänen ystävänsä, rouva Nakayama, jonka tämä esittelee Salosille. Tiina ja Nakayama esittäytyvät.

- 1 やまだ けいこ こちらは ともだちの なかやまさんです。
- 2 なかやま あきこ はじめまして。なかやま あきこです。よろしく おねがいします。
- 3 ティーナ はじめまして。ティーナ・サロネンです。
- 4 こちらはこそ、どうぞ よろしく おねがいします。

Yamada Keeko Kochira wa tomodachi no Nakayama-san desu.
Nakayama Akiko Hajimemashite. Nakayana Akiko desu. Yoroshiku onegai shimasu.
Tiina Hajimemashite. Tiina Saronen desu.
Kochira koso, doozo yoroshiku onegai shimasu.

Nakayama kysyy Tuomakselta, onko tämä ensi kertaa Japanissa.

- 5 なかやま あきこ にほんは はじめてですか。
- 6 トウオマス はい、はじめてです。

Nakayama Akiko Nihon wa hajimete desu ka.
Tuomas Hai, hajimete desu.

Saloset sopivat myöhemmästä tapaamisesta Yamadan kanssa ja lähtevät kohti tullia. Yamada lupaa esitellä Tuomaksen tuttavalleen Jun Inouelle, joka voisi näyttää tälle Tokiota.

kochira	こちら	tämä, tässä (esittelytilanteissa)
wa	は	lauseen teemapartikkeli
tomodachi	ともだち	ystävä
no	の	täsmentävä partikkeli
Nakayama-san	なかやまさん	herra, rouva, neiti Nakayama
Nakayama	なかやま	sukunimi
Akiko		naisen etunimi
hajimemashite	はじめまして	hauska tutustua
yoroshiku onegai shimasu	よろしくおねがいします	Tässä: oli mukava tavata
kochirakoso	こちらこそ	päinvastoin; tässä: ilo on minun puolellani (fraasi)
Nihon	にほん	Japani
hajimete	はじめて	ensi kertaa
desu ka	ですか	onko joku jotakin
ka	か	kysymyspartikkeli
hai	はい	kyllä

1. Tervehdyksiä: aisatsu

おはよう。

おはよう。

Ohayoo. Huomenta.

(tuttavallinen, esim. perheenjäsenelle)

いってきます。

いってらっしゃい。

Itterasshai. Toivotetaan kotoa poistuvalla: Hei, hei! Moi, moi!
(Sanatarkasti: Mene ja tule takaisin.)**Ittekimasu.** Sanotaan kotiin jäävälle: Hei, hei! Moi, moi!
(Sanatarkasti: Menen ja tulen takaisin.)

すみません。

Sumimasen. Anteeksi.

おはようございます。

Ohayoo gozaimasu. Hyvää huomenta.
(muodollinen, esim. työpaikalla)

どうぞ。

ありがとうございます。

Doozo. Ole hyvä. / Olkaa hyvä.
Arigatoo gozaimasu. Kiitos.
Doomo. Kiitos. (epämuodollinen)

どうも。

しつれいします。

Shitsuree shimasu. Anteeksi häiriö.
(esim. poistuttaessa tai häiritäessä)

こんにちは。

Konnichiwa. Päivää.

さようなら。

Sayoonara. Näkemiin./Hyvästi.
(Sanotaan muodollisesti henkilöille,
joita ei tulla tapaamaan pitkään aikaan.)

じゃあまた。

ではまた。

Jaa mata. / Dewa mata. Nähdään. (tuttavallinen)**Muita erotessa käytettäviä fraaseja:****O-saki ni shitsuree shimasu.**

Poistun epäkohteliaasti edeltä.

(Poistuttaessa tilanteesta ennen muita.)

O-tsukaresama deshita.

Olet varmaan väsynyt. (Kiitos työpanoksestasi.)

(Ympäriöille henkilöille esim. työpäivän
tai kokouksen päättyttyä.)

ただいま。

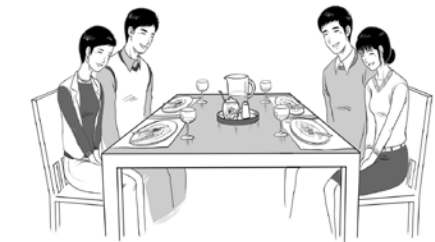
おかえりなさい。

Tadaima. Hei, moi.(Sanotaan, kun palataan kotiin.
Sanatarkasti: Juuri nyt.)**O-kaerinasai.** Hei, moi.(Toivotetaan kotiin palaavalle, vastaus fraasiin tadaima.
Sanatarkasti Tervetuloa takaisin.)

いただきます。

ごちそうさまでした。

Itadakimasu. Otan kiitollisena vastaan tämän aterian/ruoan.
(Sanotaan ennen ruokailua.)**Gochisoosama deshita.** Kiitos ruoasta. Oli herkullista.
(Sanotaan ruokailun jälkeen.)

こんばんは。

おげんきですか。

はい、げんきです。

- **Konbanwa.** Hyvää iltaa.- **O-genki desu ka.** Mitä kuuluu? / Miten voitte?- **Hai, genki desu.** Hyvää kuuluu. / Hyvin voin. (vastaus edelliseen)

おやすみなさい。

おやすみ。

O-yasuminasai.**O-yasumi.** Hyvää yötä. (tuttavallinen)

2. Esittäytymis- ja esittelytilanteet

Esittäytyminen

Hajimemashite.	Hauska tutustua. (kirj. näin alkajaisiksi)
XX desu.	Olen XX.
Yoroshiku onegai shimasu.	Esittelytilanteen loppufrasaasi

Fraasia **yoroshiku (onegai shimasu)** ei voi varsinaisesti suomentaa, mutta sillä toivotetaan kaikkea hyvää tästä eteenpäin henkilöiden välisiin suhteisiin. Se on käytössä monenlaisissa tilanteissa. Sanatarkasti **yoroshiku** tarkoittaa mm. *hyvin, terveisin ja onegai shimasu muodollisesti pyytäisin*. Tuttavallisessa esittelyssä sanotaan pelkkä **yoroshiku**.

Esittelytilanteisiin kuuluu kiinteästi myös kumartaminen, joka on japanilainen tervehdytystapa ja olennainen osa japanilaista kulttuuria. Tervehdysten lisäksi sillä osoitetaan kunnioitusta ja kiitollisuutta. On tärkeää kumartaa rauhallisesti käyttäen koko kehoa selkää suorana. Kumarruksia on kolmea eri syvyysastetta käytettäviksi eri tilanteissa:

eshaku 15° kevyt arkinen kumarrus
(mm. esittelyt, esineiden ojentaminen ja vastaanottaminen tai henkilöiden ohi kuljettaessa)

keeree 30° kohtelias kumarrus
(mm. vierailut ja asiakaspalvelutilanteet)

sai-keeree 45° kunnioittava kumarrus
(mm. viralliset tilaisuudet, kuten häät ja hautajaiset jne.)

Toisen henkilön esitleminen

Kunnioittava sana **kochira** merkitsee *tämä tässä*, ja sitä käytetään mm. henkilöihin viitattaessa.

Kochira wa Koike-san desu. **Tämä** (henkilö) **tässä** on Koike-san.

Japanissa käyntikortti (**meeshi**) on tärkeä varsinkin virallisessa kanssakäymisessä. Usein **meeshin** toinen puoli on kirjoitettu japaniksi ja toinen puoli roomajilla esim. englanniksi. Myös etu- ja sukunimen järjestys vaihtuu kielen mukaan: japaniksi kirjoitetulla puolella noudatetaan japanilaista (**sukunimi - etunimi**), roomaji-puolella länsimaista (**etunimi - sukunimi**) käytäntöä. Japaninkielisen käyntikortin tiedot:

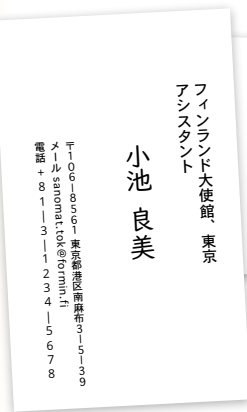
1. Organisaation nimi
2. Tehtävä organisaatiossa
3. Henkilön sukunimi ja etunimi
4. Yhteystiedot

EMBASSY OF FINLAND, Tokyo
YOSHIMI KOIKE
Assistant

3-5-39, Minami-Azabu, Minato-ku
Tokyo 106-8561, Japan
E-mail: sanomat.tok@formin.fi
Tel. +81-3-1234-5678

Esimerkki japanilaisten käyttämästä painetusta käyntikortista. Nykyisin on saatavilla myös digitaalisia käyntikortteja.

3. Henkilön puhuttelemine ja henkilöön viittaaminen

Japanilaiset nimet

Japanilaiset nimet sanotaan yleensä aina järjestyksessä **sukunimi - etunimi**, joten Yoshimi (**etunimi**) Koike (**sukunimi**) esittäytyisi seuraavasti:

Koike Yoshimi desu. Olen **Yoshimi Koike**.

Länsimaalaiset nimet sanotaan yleensä järjestyksessä **sukunimi - etunimi**, joten Mika Mäkinen esittäytyisi seuraavasti:

Mika Mäkinen desu. Olen **Mika Mäkinen**.

Nimen perään sijoitettavat puhuttelusanat

Sukunimen, etunimen tai koko nimen perään sijoitetaan kunnioittava päätte **-san** merkityksessä **herra, rouva** tai **neiti X** puhuteltaessa kohteliaalla puhetyylillä. Päätettä ei kuitenkaan käytetä itsestä, eikä omasta perheestä tai sisäpiiristä puhuttaessa.

”Sisäpiiri” tarkoittaa Japanissa yleensä omaa perhettä, sukua ja lähimpiä ystäviä, joiden kanssa puhutaan epämuodollisesti tai tuttavallisesti. Muut henkilöt ovat ”ulkopuolisia”, joiden kanssa puhutaan kohteliaalla tyyllillä. Ulkopuolisten kanssa sekä itsestä että omasta sisäpiiristä käytetään vaatimattomia ilmaisuja.

Tanaka-san desu ka. Olet(te)ko (**neiti/rouva/herra**) **Tanaka**?
Hai, **Tanaka** desu. Kyllä, olen **Tanaka**.

Asiakaspalvelussa ja muissa erittäin muodollisissa tilanteissa käytetään **sama**-päätettä.

Tanaka-sama desu ka. Oletteko (**neiti/rouva/herra**) **Tanaka**?
Hai, **Tanaka** desu. Kyllä, olen **Tanaka**.

Päätte **-san** voidaan lisätä myös joihinkin ammattinimikkeisiin.

untenshu-**san** (**neiti/rouva/herra**) kuljettaja
gakusee-**san** (**neiti/rouva/herra**) opiskelija

Muita puhuttelu- ja viittaussanoja

- **Opettajia** ja muita yhteiskunnan korkea-arvoisia henkilöitä (mm. lääkärit, alansa asiantuntijat ja poliitikot) puhutellaan päätteellä **-sensee**, joka liitetään sukunimeen (**Maeda-sensee**) tai pelkästään kunnioittavalla sanalla **opettaja/mestari (sensee)**. **Omasta ammatista** puhuttaessa käytetään sen sijaan ammattinimikettä, esimerkiksi **opettaja (kyooshi)** tai lääkäri (**isha**).
- **Miehiä ja poikia** voidaan tuttavallisesti puhutella myös päätteellä **-kun**. Päätteen voi liittää joko etu- tai sukunimeen: **Taroo-kun** (etunimi) tai **Ito-kun** (sukunimi).
- **Lapsia** kutsutaan usein etunimeen liitettävillä päätteillä **-chan/-kun**: **Mieko-chan** (tyttö) tai **Taroo-kun** (poika).

Persoonapronimit

minä	watashi	me	watashi-tachi
sinä	anata*	te	anata-gata
hän	kare* (miehestä)	he	kare-ra
	kanojo* (naisesta)		

*Persoonapronominien käyttö ihmisten puhuttelussa on huomattavasti rajoittuneempaa kuin eurooppalaisissa kielissä, ja pronominit ovat useissa tilanteissa epäsoivia. Henkilöitä puhutellaan japaniksi pääasiallisesti sukunimeltä tai etunimeltä liittäen nimeen yllä esiteltyjä puhuttelupäätteitä, kuten (nimi + **san**). Esimerkiksi sana **anata** (*sinä*) sisältää aina lisäyansseja eikä sitä voida käyttää esimerkiksi puhutellessa itseään arvovaltaisempaa henkilöä. Tämänkaltaisen tilannekohtainen käyttö hahmottuu vähitellen kieltä opiskeltaessa.

Henkilön nimen tiedusteleminen

Henkilön nimeä kysyttäessä käytetään seuraavia ilmaisuja.

O-namae, onegai shimasu.	<i>Saisinko nimenne?</i>
O-namae o oshiete kudasai.	<i>Kertoisitteko nimenne? / Kertoisitko nimesi?</i>
O-namae wa?	<i>Nimesi/Nimenne (on)?</i>

Nimeä voi kysyä myös tuttavallisesti.

A: O-namae wa?	<i>Nimenne on?</i>
B: Akiko-desu. Yoroshiku onegai shimasu.	<i>Nimeni on Akiko, Mukava tutustua.</i>
A: Watashi wa Miia desu. Yoroshiku onegai shimasu.	<i>Olen Miia. Samoin.</i>

4. Ammatteja

dezainaa	デザイナー	suunnittelija	keekan	けいかん	poliisi
enjinia	エンジニア	insinööri	kyooshi	きょうし	opettaja
gakusee	がくせい	opiskelija	kenchikuka	けんちくか	arkkitehti
isha	いしゃ	lääkäri	ongakuka	おんがくか	muusikko
kaishain	かいしゃいん	yrityksen työntekijä	shufu	しゅふ	kotiäiti, koti-isä
kangoshi	かんごし	sairaanhoitaja	supootsu senshu	スポーツせんしゅ	kilpaurheilija, urheilija

Henkilön ammatin tiedusteleminen

Kysyttäessä henkilön ammattia seuraavat ilmaisut ovat hyödyllisiä:

O-shigoto / Go-shokugyoo wa nan desu ka.	<i>Mikä on ammattisi/ammattinne?</i>
O-shigoto wa? / Go-shokugyoo wa?	<i>Ammattinne (on)?</i>
Kangoshi desu.	<i>Olen sairaanhoitaja.</i>

5. Maat, kansallisuudet (-jin) ja kielet (-go)

Maiden nimiä

Finrando	フィンランド	Suomi
Suweeden	スウェーデン	Ruotsi
Noruwee	ノルウェー	Norja
Denmaaku	デンマーク	Tanska
Esutonia	エストニア	Viro
Roshia	ロシア	Venäjä
Igirisu /Eekoku	イギリス/ せいこく	Iso-Britannia
Doitsu	ドイツ	Saksa
Furansu	フランス	Ranska
Itaria	イタリア	Italia
Supein	スペイン	Espanja
Oranda	オランダ	Hollanti
Nihon	にほん	Japani
Kankoku	かんこく	Etelä-Korea
Chuugoku	ちゅうごく	Kiina
Betonamu	ベトナム	Vietnam
Indo	インド	Intia
Amerika, Beekoku	アメリカ、べいこく	USA, Yhdysvallat

Henkilöiden kansallisuus ilmaistaan sijoittamalla maan nimen perään päätte **-jin** (kirjaimellisesti *henkilö* tai *ihminen*). Kielet ilmaistaan lisäämällä maan nimeen sana **-go** (*-kieli*).

Finrando	Suomi
Watashi wa Finrando-jin desu.	<i>Olen suomalainen.</i>
Sauna wa Finrando-go desu.	<i>Sauna on suomen kieltä.</i>
Nihon	Japani
Suzuki-san wa Nihon-jin desu.	<i>Neiti Suzuki on japanilainen.</i>
Karaoke wa Nihon-go desu.	<i>Karaoke on japanin kieltä.</i>
Igirisu/Eekoku	Iso-Britannia
Tom-san wa Igirisu-jin/Eekoku-jin desu.	<i>Tom on englantilainen</i>
"Book" wa eego desu.	<i>"Book" on englantia.</i>

Henkilön kotimaan tiedusteleminen

Seuraavia ilmauksia käytetään, kun tiedustellaan henkilön kotipaikkaa tai kansallisuutta.

Go-shusshin / O-kuni wa dochira desuka.	<i>Missä on kotipaikkanne/kotimaanne?</i>
Go-shusshin / O-kuni wa?	<i>Kotipaikkanne/Kotimaanne (on)?</i>
Oosaka desu. / Finrando desu.	<i>(Kotipaikkani/Kotimaani) on Osaka/Suomi.</i>

Kielioppirakenteet

1. VÄITELAUSE: joku/jokin on jotakin (nk. *wa* – *desu* -rakenteet)

1.1 Puheenaihe/Teema + *wa* (*wa*-osio)

(ns. teemapartikkeli, kirjoitetaan hiragana-merkillä は)
Tämän partikkelin avulla ilmaistaan puheenaihe.
Rakenteen, joka esiintyy tavallisen väitelauseen alkupuoliskolla, voisi käsittää suomeksi seuraavasti:

Watashi **wa**... Minusta **puheen ollen**... / **Mitä** minuun **tulee**...
Harri-san **wa**... Harrista **puheen ollen**... / **Mitä** Harriin **tulee**...

Tervehdykset **konnichiwa** (こんにちは) ja **konbanwa** (こんばんは) voidaan tulkita kirjaimellisesti tästä päivästä puheen ollen ja tästä illasta puheen ollen, joten ne sisältävät **wa**-teemapartikkelin, joka kirjoitetaan niissäkin hiraganalla は.

1.2 Se, mitä puheenaiheesta kerrotaan: *olla jotakin* -rakenne

Muodollisessa kohteliaisuusasteessa olla-sanat ovat preesensissä seuraavat:

Myönteinen	Kielteinen
desu	ja arimasen / ja nai desu

Watashi wa gakusee **desu**. Minä **olen** opiskelija.
Watashi wa **gakusee ja arimasen / ja nai desu**. Minä **en ole** opiskelija.

Desu sitoo yhteen puheenaiheen ja sen, mitä siitä sanotaan, joten **wa – desu** -rakenteella voi ilmaista useita eri asioita, kuten *mikä/kuka/missä/minkälainen on*, tai sillä voi kysyä tai kertoa *mikä hinta/ajankohta on*. Kielteisessä muodossa on vaihtoehtoja: puhutussa kielessä käytetään usein muotoa **ja arimasen** tai hieman rennompaa muotoa **ja nai desu**. Näistä **ja arimasen** on puhuttaessa ehdottomamman kuuloinen, joten muotoa **ja nai desu** käytetään usein sen pehmeämmän nyanssin vuoksi. Muodollisissa tilanteissa ja kirjoitetussa kielessä ovat käytössä myös muodot **dewa arimasen** tai **dewa nai desu**. (Huomaa, että **wa** kirjoitetaan myös tässä hiraganalla は).

Kirjaimellisesti kaksijakoisen **wa – desu** -rakenteen voi käsittää seuraavasti:

Teema	kommentti
(puheenaihe)	(uusi informaatio, se mitä asiasta varsinaisesti kerrotaan)

Watashi wa	gakusee desu.
Minusta puheen ollen	opiskelija on kyseessä.

Toisin sanoen: Minä olen opiskelija.

Verbit ovat samassa muodossa riippumatta siitä, onko kyseessä *minä, sinä, hän, me, te, he, se* tai *ne*. Verbit eivät taivu suvussa tai luvussa. Verbi tulee aina lauseen loppuun.

1.3 *Wa*-osion poisjättäminen

Lauseen alussa oleva *wa*-osio (teema/puheenaihe) voidaan jättää pois silloin kun puheenaihe on pääteltävissä asiayhteydestä. Myös *minä*-pronominin sisältävistä lauseista jätetään usein alku pois, aivan kuten suomen kielessäkin.

(Watashi wa) Onni Opiskelija desu. (Minä) Olen Onni Opiskelija.

2. KYSYMYSRAKENNE: kysymyspartikkeli *-ka* (か)

2.1 Kyllä/ei -kysymysten muodostaminen

Kysymyspartikkeli **-ka** lisätään tavalliseen väitelauseeseen.
Harri-san wa gakusee desu **ka**. Onko Harri opiskelija?

2.2 Myönteisen ja kielteisen vastauksen muodostaminen

Kyllä (hai/ee) + myönteinen verbi tai **ei (iie)** + kielteinen verbi

Sanalla **soo** (suom. *niin* tai *näin*) voi välttää toistoa **kyllä/ei**-kysymykseen vastattaessa. Sanalla korvataan koko asia (esim. **gakusee, opiskelija**), joka myönnetään.

Kysymys:	Gakusee desu ka .	Oletko opiskelija?
Myönteinen:	Hai , gakusee desu .	Kyllä, olen opiskelija.
	Hai, soo desu.	Kyllä, näin on. (Kyllä olen.)
Kielteinen:	Iie , gakusee ja arimasen / ja nai desu .	Ei, en ole opiskelija.

Huom! **Desu** ei yksinään tarkoita mitään, vaan pitää mainita, **mitä/mikä** on (esim. **gakusee desu**). Myöskään kieltomuotoa ei voi käyttää vastauksessa yksinään, vaan sen tulee esiintyä kiellettävän sanan kanssa. Jos kysytään **Gakusee desu ka**, vastaukseksi ei riitä **ja arimasen / ja nai desu**, vaan tulee vastata: **Iie, gakusee ja arimasen / ja nai desu**.

Usein kielteisessä vastauksessa kerrotaan suoraan oikea vaihtoehto sen sijaan, että käytettäisiin kielteisistä lausetta, kuten yllä.

Iie, **kaishain** desu. Ei, (vaan) **olen töissä** (yrityksessä/toimistossa).

Sana **hai** ei merkitse välttämättä **kyllä**!

Hai ilmentää usein reagoitua siihen, että kuulija kuuntelee ja on kuullut, mitä puhumme sanoo. Suomennoksia olisi useita, mm. *niin/selvä/aivan*. Japanin kielessä ei ole tavallista kuunnella vaiti, kun joku puhuu, vaan antaa pienillä reagoituisanoilla ymmärtää, että on kuulolla.

2.3 Täsmäntäminen: partikkeli *no* (の)

Japanin kielen partikkeleilla on tavallisesti kielessä monta eri tehtävää. Myös partikkelia **no** käytetään ilmaisemaan eri asioita. Tässä partikkelilla ilmaistaan ”**lisätietoa**”, joka määrittää tai tarkentaa partikkelin **no** jälkeistä sanaa esimerkiksi seuraavanlaisissa tapauksissa:

Suhde puhujaan:	tsuma no Erika	Erika, vaimoni / vaimoni Erika
Ammatti:	isha no Inoue-san	neiti Inoue, lääkäri
Työpaikka/koulu:	Otava no Sasaki-san	herra Sasaki Otavalta (firma)
Kansallisuus:	Itaria-jin no Antonio-san	italialainen Antonio
Sijainti:	Tookyo no hoteru	hotellit Tokiossa / Tokiossa olevat hotellit (myös Tokion hotellit)

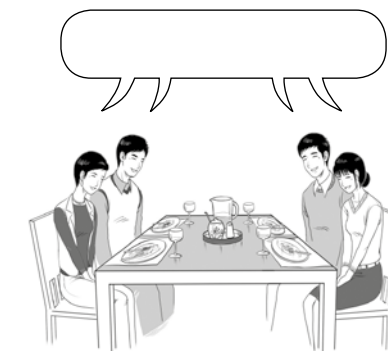
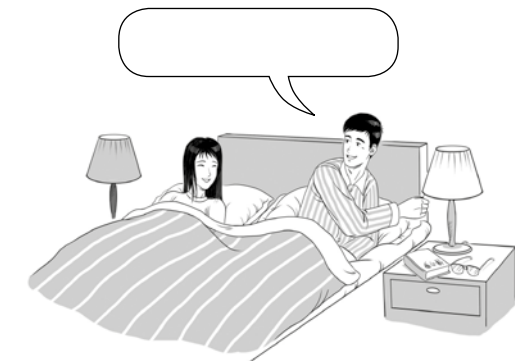
3. SANAJÄRJESTYS

Japanin kielen sanajärjestys on suhteellisen vapaa, mutta verbi tulee aina lauseen loppuun. Sanajärjestysosiossa esitellään aina tyypillisiä sanajärjestyksiä.

teema	kommentti	verbi	kysymys
Saitoo-san wa Saitoo	Nihon-jin japanilainen	desu on	ka? -ko?
(Watashi wa) (Minä)	gakusee opiskelija	ja arimasen / ja nai desu. en ole.	

Harjoitukset

- 1 a) Mieti pari kanssa, mitkä kaikki tervehdykset voisivat sopia kuvien tilanteisiin. Täydentäkää puhekuplat.

- b) Lue pari kanssa kuvien tervehdykset ääneen muodollisesti tai tuttavallisesti.

c) Mitä sanot seuraavissa tilanteissa? Kirjoita japaniksi ja tarkasta kuuntelemalla. Toista mallivastaukset ääntämisharjoituksena.

1. Lähtiessäsi kotoa

2. Ojennat jotain toiselle

3. Kiität kohteliaasti

4. Tönäistyäsi jotakuta junassa

5. Saapuessasi kotiin

2 Esittäydy japaniksi. Käytä suomennosta apunasi.

Hauska tutustua. Olen se-ja-se. Mukava tavata (toivottaen hyvää jatkoa yhteistyölle).

3 Järjestä sanat oikeaan järjestykseen suomennoksen avulla.

1. desu – wa – Finrando-jin – watashi

Minä olen suomalainen.

2. ka – gakusee – desu – Tanaka-san – wa

Onko herra Tanaka opiskelija?

3. Amerika-jin – iie – wa – watashi – ja arimasen

Ei, minä en ole amerikkalainen.

4 a) Kerro seuraavien henkilöiden ammatti. Kirjoita lauseet ja tarkasta kuuntelemalla. Toista vastaukset ääntämisharjoituksena.

Esimerkki: Salo (opiskelija)

Saro-san wa gakusee desu.

1. Satoo (opettaja)

2. Matsumoto (lääkäri)

3. Itoo (insinööri)

4. Tanaka (yrityksen työntekijä)

5. Uchida (kotiäiti/koti-isä)

6. Yamamoto (poliisi)

7. Kawano (kilpaurheilija)

Kerro itse keksimäsi henkilön ammatti ja kirjoita lause japaniksi.

b) Kerro seuraavien henkilöiden kansallisuus. Kirjoita lauseet ja tarkasta kuuntelemalla. Toista vastaukset ääntämisharjoituksena.

Esimerkki: Kari (Suomi)

Kari-san wa Finrando-jin desu.

1. Emma (Saksa)

2. Moruten (Tanska)

3. Maaretto (Viro)

4. Rii (Kiina)

5. Keeko (Japani)

6. Daniera (Ruotsi)

7. Roberuto (Espanja)

Kerro itse keksimäsi henkilön kansallisuus ja kirjoita lause japaniksi.

5 a) Kuuntele viiden henkilön esittelyt. Kirjoita kuulemasi perusteella kohdan numero oikean nimen, ammatin ja kotimaan kohdalle.

nimi	ammatti	kotimaa
___ Teiraa	___ opiskelija	___ Etelä-Korea
___ Koyama	___ sairaanhoitaja	___ Italia
___ Rossi	___ toimistotyöntekijä	___ Suomi
___ Kimu (Kim)	___ poliisi	___ Iso-Britannia
___ Kinnunen	___ opettaja	___ Japani

b) Kuuntele a-kohdan henkilöiden esittelyt uudestaan ja kirjoita kuulemasi esittelyt (nimi, ammatti ja kansallisuus) japaniksi.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

c) Vastaa b-kohdan avulla henkilöitä koskeviin kysymyksiin japaniksi. Vastaa kokonaisilla lauseilla.

Esim. 1 (myönteinen):

A: X-san wa enjinia desu ka.

B: Hai, (X-san wa) enjinia desu.

Esim. 2 (kielteinen):

A: X-san wa Furansu-jin desu ka.

B: lie, (X-san wa) Furansu-jin ja nai desu. Supein-jin desu.

- Koyama-san wa Nihon-jin desu ka.
- Antonio-san wa Amerika-jin desu ka.
- Kinnunen-san wa kenchikuka desu ka.
- Rii-san wa isha desu ka.
- Koyama-san wa gakusee desu ka.

d) Keksi kuvien henkilöille uudet ammatit ja kansallisuudet ja täydennä ne japaniksi taulukkoon. Saat apua sivuilta 8–9.

nimi (-san)	ammatti	kansallisuus (-jin)
Teiraa		
Koyama		
Rossi		
Kimu		
Kinnunen		

e) Kysele parisi kanssa vuorotellen, mitä ammatteja ja kansallisuuksia keksitte d-kohdassa kuvien henkilöille. Käyttäkää apuna esimerkikeskusteluja.

Esim. 1.

A: Kimu-san wa kaishain desu ka.

B: Hai, kaishain desu.

A: Nihon-jin desu ka.

B: Hai, Nihon-jin desu.

Esim. 2.

A: Kimu-san wa kaishain desu ka.

B: lie, kaishain ja arimasen / ja nai desu. Bengoshi desu.

A: Nihon-jin desu ka.?

B: lie, Nihonjin ja arimasen / ja nai desu. Kankoku-jin desu.

6 Kuuntele, miten kolme henkilöä esittäytyy, ja mitä he kertovat itsestään. Valitse oikea vaihtoehto. Lue vaihtoehdot ensin huolellisesti läpi. Kuuntele tarvittaessa useaan kertaan.

- Satoo-san wa Nihon-jin desu.
 - Satoo-san wa Nihon-jin ja arimasen.
 - Katoo-san wa Nihon-jin desu.
- Anna-san wa kaishain desu.
 - Anna-san wa Poorando-jin desu.
 - Anna-san wa gakusee desu.
- Rii-san wa Kankoku-jin desu
 - Rii-san wa Chuugoku-jin desu.
 - Rii-san wa Betonamu-jin desu.

Poorando ポーランド Puola

7 Kuuntele, kun eri henkilöitä esitellään. Valitse oikea vaihtoehto.

- a. Yamamoto-san wa bengoshi ja arimasen.
b. Yamamoto-san wa bengoshi desu.
c. Yamamoto-san wa kyooshi desu.
- a. Kimu-san wa Chuugoku-jin desu.
b. Kimu-san wa gakusee ja nai desu.
c. Kimu-san wa Kankoku-jin desu.
- a. Mauri-san wa enjinia desu.
b. Mauri-san wa Esutonia-jin desu.
c. Mauri-san wa enjinia ja nai desu.

Kanjimerkeistä 漢字について

Kiinalaisperäisillä **kanjimerkeillä** kirjoitetaan useimmat japanilaiset sukunimet. Ohessa muutamia esimerkkejä.

山田	やまだ	Yamada	vuori & pelto	pelto vuorella
中山	なかやま	Nakayama	keskellä & vuori	vuorien keskellä
田中	たなか	Tanaka	pelto & keskellä	peltojen keskellä

KAPPALE 2 Yookoso

Tässä kappaleessa:

- Lähiympäristöstä keskusteleminen: *mikä, kuka, mikä paikka / missä*
- Osoittaminen: *tämä, se, tuo ja täällä, siellä, tuolla*
- Omistajuudesta keskusteleminen: *kenen*
- Esineiden alkuperä: *missä valmistettu, mistä hankittu*

Lahjojen antaminen

Japanilaisessa kulttuurissa lahjojen antaminen on tärkeä osa perinteitä ja sosiaalista etikettiä. Lahjoilla onnitellaan sekä osoitetaan kunnioitusta, kiitollisuutta ja osanottoa. Niitä annetaan tärkeiden elämäntapahtumien, kuten syntymän, valmistumisen, häiden ja hautajaisten yhteydessä sekä erityisinä ajankohtina (*o-seibo, o-chuugen, barentain dee, howaito dee*). Matkalta voidaan tuoda tuliaisina esimerkiksi pieniä herkkuja, joita voi antaa niin kyläillessä kuin työkavereillekin.

Töissä liikelahjat vahvistavat suhteita. Tyyli ja pakkaus ovat tärkeitä, ja lahja kääritään yleensä hienoon paperiin tai *furoshiki*-kankaaseen. Lahjan ei tulisi olla liian kallis, sillä se voi aiheuttaa epä-mukavuutta. Saman ryhmän jäsenille hankitaan usein samat lahjat, ja arvovaltaiselle henkilölle erityislahja. Lahjat annetaan ja otetaan vastaan molemmin käsin. Vastalahja (*o-kaeshi*) on tavallinen tapa ylläpitää suhteen tasapainoa. Japanissa matkustavan kannattaakin ottaa mukaansa pieniä lahjoja erilaisia tilanteita varten.

